

Setting av gatesteinbelegg i buemønster

Av

Anleggsgartnermester Knut A. Thorvaldsen
LARK-student Astrid Steine Børve, Svein Boasson AS

1. Arbeidsutstyr og verktøy

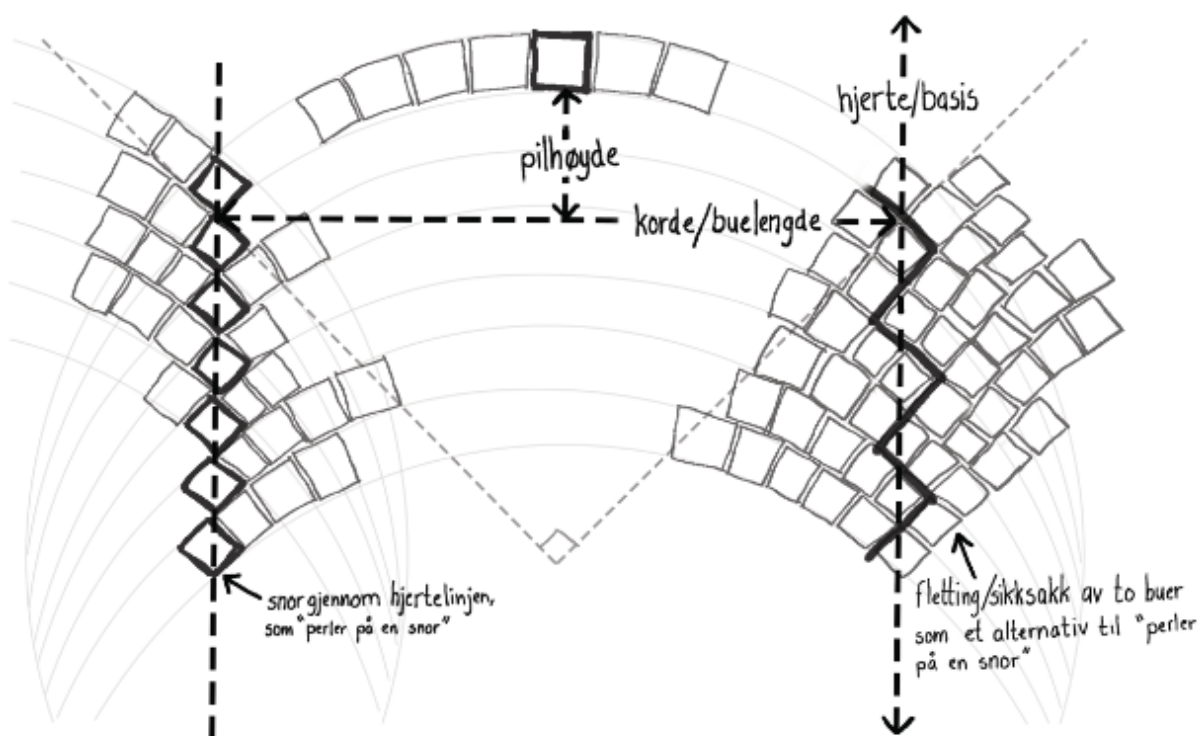
Brosteinhammer (smågatestein 0,7 kg eller vanlig murerhammer, til storgatestein 1,0 kg)
Spormeisel
Settmeisel
Slager
Jernstikk
Snorer
Rettholt
Kneputer
Håndstamper/jomfru
Vibratorplate (300-400 kg med lav amplitude)

2. Sette buemønster

1. Legg ut settelaget i riktig tykkelse og høyde. Arbeidsmessig er det en fordel og heller ha litt for mye enn for lite masse å sette i.
2. Snorer for å ivareta høydekontroll og hjerte/basis strekkes opp og monteres på valgt overhøyde (f.eks 2 til 5 cm over settehøyde), og steinen monteres med luft mellom snor og stein slik at snoren ikke blir utsatt for forskyvinger. Snoren skal alltid være fri og stram, kontrolleres hyppig med å ta i snoren for å se at ingen steiner berører den. Settehøyden må være med nødvendig overhøyde før avsluttene komprimering av gatesteinsbelegget.
3. Oppstart buemønster. Unngå småbiter/fliser.
4. Tilslutte mot avslutning/kant med ½ bue.
5. Setting skal gjennomføres ved å utføre arbeidet på utsiden av buen. Dette gir best kontroll med bueformen og gir gunstig arbeidsergonomi i utførelsen.
6. Kontroll av bueformen. Kan gjerne gjøres pr 5 sjikt, eller at man i begynnelsen lager kontrollmal av tynn treplate.
7. Fremkjøring og fremlegging av steinmateriale, håndlager er viktig for å få god flyt i prosessen. Det anbefales å lagre stein på leggefronten av satt stein. Tettest mulig på den som setter og selvfølgelig helst nær frihandsiden – altså ikke hammersiden. Ved framkjøring på ukomprimert stein må overflaten sikres med trelemmer/plater. Det er viktig at en unngår å legge stein oppå snoren da dette vil påvirke høyde på snoren og en risikerer at en må ta opp igjen stein hvis det blir større avvik.

- 8.** Det kan også være en løsning å plassere stein på sidene av leggeretningen, på ferdig lagt stein og/eller i settelaget, slik at man plukker fra side istedenfor leggefronten.
- 9.** Den som setter stein kan sitte på kne, sitte på et bens-krakk, sit-in eller stå bøyd.
- 10.** Tatt stein - skal være satt stein. Kubisk formet stein gir valg mellom 6 sidekanter fra 8-10 cm og 10-12 cm. således vil det være mulig å finne både "smal og bred" stein. Største stein settes i pilhøyden/midt bue og minste stein i hjertene.
- 11.** Husk knas setting, tett stein mot stein, og krav til forband. Ikke kast bort tid med å slå for mye på stein (3 knakk). Vibratorplate ivaretar komprimeringen.
- 12.** Ved tilpassing og tilslutning mot f.eks kumlokk, renner, vegger, kanter o.l.: Avslutt med hel sten, slik at tilhogging av mindre formater alltid legges mot en helsteinavslutning.
- 13.** Hold kontroll med krav til fall på overflaten – og jevnheten. Bruk rettholter, en til buebredden og en 3 meter iflg. måleregul.
- 14.** Ivareta fortløpende fylling av fuger med egnet fugemasse av knust steinmateriale 0 -5
- 15.** Ivareta fortløpende /daglig komprimering med dertil egnet vibratorplate.
- 16.** Følge opp med etterfylling av fuger. Gjerne slamme med vanning.
- 17.** Fuger må få RO i lengre tid slik at de pakker og fester seg. Det er viktig og ikke utsette belegget for renhold i form av vannspyling og suging.

3. Viktig å huske ved setting av buemønster

- I bakke skal buen gå oppover.
- Buens bredde (korde) bør være mellom 120 cm til 135 cm, og tilpasses den totale bredden på området som skal dekke.
- Pilhøyde er 1/5 av korden, målt midt på buen.
- Stor stein (12 cm) i midten av buen.
- Liten stein (8 cm) i hjerte av buen.
- Arbeid utføres på utsiden av buen og stein lagres på allerede lagt stein (se bilde under).
- Dekket skal komprimerest så husk å sette steinen med litt overhøyde.

